

224 199

Közlönyi árak: Helyben és postán küldve. Egy évre 10 frt-kr. Fél évre 5 frt-kr. Negyed évre 3 frt-kr.

Egyes szám 5 kr. A lap szellemi részét illető minden közlemény: Nagy-budapest, 1894. szept. 20. szám. Dunaszerdahely. — a szerkesztőségbe bérlevelet küldendő.

Közlönyi árak: Helyben és postán küldve. Egy évre 10 frt-kr. Fél évre 5 frt-kr. Negyed évre 3 frt-kr.

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Nagy-budapesti postán 5 kr. Helyben és postán küldve 10 kr. Helyben és postán küldve 10 kr. Helyben és postán küldve 10 kr.

Közlönyi árak: Helyben és postán küldve. Egy évre 10 frt-kr. Fél évre 5 frt-kr. Negyed évre 3 frt-kr.

A vármegyéről.

(*) A gyűlés három fő tárgyának másodikiként a törvényhatósági uti adókat — és ezzel együtt a közmunka költségvetésnek megállapítása volt.

Ez az adó, ez a költségvetés, a törvény szerint két évre állapítatik meg; annál feltűnőbb tehát a közönyt, melyet Hajdumegye bizottsági tagjainak óriás többsége tanúsított, a midőn most az új tehernek a megye összes lakosságára vétele legelső alkalmánál sem mutatott a tárgy iránt érdeklődést, s a gyűlésen meg nem jelent.

A közmunkatörvényben megengedett adóalól maximum alkalmazásával, 10% utadót kivételével határozta el a megye, azonban a közmunkapénztárra rótt kötelezettségek teljesítésére, mint az alispán megjegyezte, elegendő fedezet így sincs, s a H-B. ösztörmény javára előzőleg megszavazott kiépítésének fedezésére szükséges 10—12 ezer forintot a költségvetésből kikellet hagyni.

Mi a kivétési százalék maximumának alkalmazása ellen kifogást nem tehetünk, mert hiszen a jó közlekedést, a vagyonsodás, a haladás egyik legjelentékenyebb eszközeinek tartjuk, de nem helyeselnünk — s e részben teljesen osztjuk Lévay M. bizottsági tag felszólalását — azt az eljárást, mely elfogva egy oly jelentékeny összeg, több mint évi 100.000 frt, a nélkül fordítottak az utépítés céljára, hogy kiépítés alatt álló uthalozatunkra nézve, egy az összes utvonalat, az azokon levő műtárgyakat felőlelő, a közlekedés országos és helyi érdekeit egyaránt szem előtt tartó, köldöttségi munkálat alapján megállapított tervzet állana rendelkezésre, a mely a való szükséglet mellett az egyes vidékek jogos igényeire méltó figyelemmel lenne; mert erősen téved, ki ily minden érdeket kielégítő építési program nélkül, költségvetésével, mint csupán számadási művelettel bánik el, s csupán oda tendál, hogy a költségvetési fedezet számára számtertel megfelelő szükséglet mutattassék ki: azzal azonban, hogy a törvényhatóság összes polgárai által egyaránt és egyenlő mértékben fizetett adóból befolyó jövedelem egy osztással meg, hogy annak jótéteményéből a részesülés is lehető arányos és méltányos legyen — nem törődik. Ez az eljárás közálaltalános megnyugvást soha nem fog kelteni, az egyes részek érdekei tulajog istapolásának, a jogosulatlan kedvezésnek és a jogtalan elhanyagolásnak gyanuja e nélkül soha elhallgatható nem lesz, minél fogva nem tudjuk eléggé helyteleníteni azon a megye termében annyiszor nyilvánított — állandó utépítési program kidolgozása iránti kívánság következetes mellőzését, agyonhalgatását, holott a közmegnyugvásnak egyedüli biztosítéka ebben rejlenek.

Ez óhaj — e követelés mellőzése ép oly tapintatlan, mint az a mód, a mely mellett a költségvetést a bizottsági közgyűléssel tárgyalatták, a mi abban áll, hogy annak a bizottságnak, a melynek ítéletére, elhatározására bizta a törvény a költségelőirányzat megállapítását, — határozni kell a nagyfontosságú kérdésben, annak minden egyes részletében első hallásra, a nélkül, hogy a nagy elaboratumból a tagokkal előzetesen csak egyetlen betű is közöltetett volna. Hát ez annyira képtelenség, annyira absurdum, hogy belőle egyenesen a közügyek helyes intézése iránti minden érdek kihalására kell következtelnünk.

Azonban e kérdéssel lesz még módunk más alkalommal is foglalkozni, ezuttal térjünk át a gyűlés harmadik nagyfontosságú tárgyára: H.-Hadházzal rendezett taná-

csu város nagy községgé átalakítása kérdésére, mely a gyűlés első napján ugyan, de annyira kevés bizottsági tag jelenlétében vétetett elintézés alá, hogy az összes jelenlevők száma, a tisztviselőkkel együtt csak 55 volt.

Olvasóink emlékezni fognak a lapunkban annak idején közölt levelek tartalmából, hogy H.-Hadházon egy pár, nem a jelen állapotokkal elégedetlen, hanem ha mindjárt Herosztratusi módon is feltűnni vágyó, beteges dicsvágy által háborgatott ember agyában szülemlett meg a gondolatai a rendezett tanács eltörlésére, s egy módú virágzó városnak hanyatlás felőlézésére.

Emlékezhettek közleményeinkből olvasóink arra is, hogy ez a rendkívül kedvező gazdasági helyzetű, 300 év óta önrendelkezési joggal bíró szabad Hajdu város, mint város is oly tekintélyes vagyonnal és jövedelemmel rendelkezik, hogy polgárai egyetlen egy krajczár községi adót nem fizetnek; másfelől köztudomású az is, hogy a rendezett tanács tisztikarának előállításában, s a város administatíójának ellátásában — annyi évszázadon keresztül soha egy percnyi fenakadás nem volt és nincs ma sem.

Hogy e tényállás mellett még is szóba kerülhet a rendezett tanács felosztása akkor, a mikor a törvény e kérdés felvetését az egyenes adó felőlé többet fizető lakosok és birtokosok kérelmére csak az esetben enged meg, ha ezek bizonyítják, hogy azt a kötelezettséget, a mely a község jelenlegi szerkezetének fentartása mellett rájuk hárul, szellemi vagy anyagi elégséges erő kiányában, teljesíteni nem képesek: ezt csak az érti meg, a ki a helyi és megyei intriguakkal ötsmerős, a ki itt is amott is a kulisszák titkaiba magát beavatja.

A mi egészen közvetlen forrásból merített értesülésünk szerint és egészen meggyőzőleg a lapunkban annak idején megjelent h.-hadházi levelek előadásával, a szél, a mely a mozgalmat megindította, onnan fúj, hogy a mozgalom élen szereplő férfiakat: Poroszlav Zoltánt és Makrai Mihályt (a h.-hadházi ugynevezett birtokosság einöket és aleinöket) nem hagyta nyugodni a beteges dicsvágy, bántotta a névtelenség, s ha Herosztratusól neve fentartásáért kitala a Diana templomának felgyujtása, miért ne tett volna ki ő tőlük 300 éves történelmi múlttal bíró városuk 300 éves önálló községi szerkezeté aláaknázásának megkísérlését.

Hisz ha e terv sikerül, főleg ha sikerül ma, a mikor a vármegyék felett a kormány rángatja a lélek harangot, a mikor épen ennél fogva a jelszó, a kormány legelőkelőbb tagjai szájában is, az erős vidéki városok alakítása, azoknak mint gazdasági, ipari, kereskedelmi és kulturális gócpontoknak fejlesztése: úgy egy virágzó város hátrahagyására irányzott örületés terv esetleges megvalósulása bizonyára kelt akkorra feltűnést, hogy legalább szűkebb határok közt, a Hajduság ősi fészkeiben, hosszu időközön ten fog maradni az ujkori Hajdu-Herosztratusok neve; és e mellett talán a birtokossági korlátlan gazdálkodási törekvésnek ma utjában álló rendezett tanács szerkezet megdöntésével egyik öjük eléri vágyai ne továbbjál a közvagyon feletti kizárólagos rendelkezhetést, — a másik elérheti, — minek utána ehez eddig a törvény kvalifikációt nem kötött, — a falusi bírói palézat.

Tagadhatatlan, hogy e vágyak szerénysége mosolyra indít, de ne feledjük, hogy e vágyakat soha sem általánosságban, hanem mindég az azokat tápláló egyéni értékéhez viszonyítva kell mérlegelni.

Mondják, hogy az indító okok közt e vágyakhoz fűződött még más is, nevezetesen személyes ellenszenv és minden eshetőséggel szemben biztosítása a jelenlegi polgármester állásáról elmozdításának; és még más is, nevezetesen évi pár ezer forintnak megtakarítása a birtokosság javára, annak a birtokosságnak, a melynek elnökei a mozgalmat megindították, és a mely 5—6 évvel ezelőtven a városi képviselőket kezelése alól azon körülbelül félmilliót érő közvagyon, melynek jövedelme, java évszázadok óta a város administativalis szükséglete fedezésére fordított: arra kötelezte magát, a vármegye jelenlegi alispánja közben-jöttével kötött, a megye és a miniszter által is jóváhagyott szerződésben, hogy e vagyon jövedelméből, mint eddig, úgy ezután is kifogja a városi administatíó azon szükségletét egészíteni, a mely a város kezelése alatt maradt vagyonok jövedelméből nem telik.

Mondják, hogy az agitató indító okai közt ez az ok, vagyis a kötött szerződés eképeni kijátszására törekvés sem jelentéktelen helyet foglal el, a minek nagyon közel fekvőleg meg is lehet a magyarázatát találni, ha meggondoljuk, hogy az u. n. közbirtokosságok jövedelme, ha egyszer az ennek terhét képezni szokott határrendezések megtörténtek, — sehol a világon nem rendelkeznek mássa, mint hogy a tagok közt vagyon aránylagosan felosztatnak.

Az agitató megindításának ezek volnának tehát az okai, lássuk már most az eszközeit, s valljuk be mindjárt, hogy ezek az okoknál semmivel sem tisztességesebbek.

A legfőbb argumentum ez: ha nagy községgé alakulunk, mentek leszünk a községi pótdadótól, ha rendezett tanácsu város maradunk, fizetni fogunk. — További argumentum ez: ha nagy községgé alakulunk, a mai tisztikartól okvetlenül megszabadulunk, ha város maradunk, kérdés, ha megszabadulunk-e, már pedig nekünk ezek az emberek nem kellene.

Ez utóbbi és az ehez hasonló népböldögítő argumentumokat figyelemre sem érdemesítve, csupán az elsőre jegygezzük meg, hogy valamint soha a világ kezdete óta H.-Hadházon községi adót nem fizetett egyetlen egy polgár és lakos sem: úgy nem fizet ilyet ma is egy sem, és nem fog fizetni a jövőben sem, — mert a város és birtokosság közt kötött szerződés ennek lehetőségét kizárja, és mert a város érdeke követeli, parancsolja, hogy ezen szerződés becsületes végrehajtására a városnak, s ha nem tenné, az alispánnak és a megyének felügyel-ni szigorú kötelessége. miután a városi képviselőket kezelése alól a birtokosság kezelése alá adott óriás közvagyon, egyenesen azzal a szerződésileg biztosított feltétellel adatott át, hogy e vágyonak, java részben a multban is a város szükségletére fordított jövedelme, a szükség erejéig jövére is ide fordítandó. Ezt a szerződést kijátszani, megkerülni, egyik szerződő félnek sincs joga.

Ily eszközöket használtak hát fel az agitátorok a terv közkeletűvé tételére, s mondani sem kell, hogy akadtak apostolok, a kik a szegény nép között a hamis tant ellenőrizhetetlenül hintve, százakat nyertek meg, — a bekövetkezendő adóüzetés kilátásba helyezésével, — a tanács eltörlése iránti indítvány aláírására.

A gyermek, a törvénytelen viszony fattyu gyermeke tehát úgy félig meddig

megszülett, de hát annak keresztapára, még pedig hatalmas keresztapára is volt szüksége, mert hiszen nemzői nagy emberek ugyan az egyszerű nép előtt, s mint látszik a népböldögítő tanok hirdetéséhez értenek is: de már az, hogy felsőbb fórumok előtt s érveikkel védjék meg ügyüket, ő tőlük ki nem telik.

A keresztapai tisztet Hajdúvármegye vállalta föl.

Tudjuk, hogy a nyár folyamán ezen ügy kedvéért a főispán rendkivüli meggye-gyűlést hívott egybe. Tudjuk azt is, hogy e gyűlésből az alispán Hadházza azzal az utasítással küldetett ki, hogy a kérvényező alírást hitelesítse, azok adóját konstatalja, a város anyagi és szellemi erejét vizsgálja meg.

Erről az eljárásról, respective az ezen kiküldetés következtében teljesített eljárásról adott az ősi rendes közgyűléshez jelentést az alispán, és ennek tárgyalása képezte e gyűlés legérdekesebb mozzanatát.

== Beltöldei hírek. A magyar színeszet jubileuma. A nemzeti színházban javában folynak az előkészületek a jubiláris díszelőadásra. A korú jelmezek és díszletek keszen vannak s a személyzet megkezdte a próbákat. — Munkácsy-estély. A budapesti írói és művészi kör hétfőn délután választmányi ülést tartott, melyen elhatározta, hogy Munkácsy tiszteletére a hét valamelyik napján lakomával egybekötött estélyt rendez. — Faragó Ödön hazánkia, ki tudvalevőleg már hosszú idő óta magas rangú kina hivatalnok, jelenleg szabadságát Magyarországon töltvén, a magyar földrajzi társaság felkérésére egyik legközelebbi ülésén nyilvános elővasat tart. — A Gellérthegyi torony. Krisztinkovich Béla mérnök elkészült a Gellérthegy oldalán tervezett torony építési előmunkálataival s a fővárososhoz intézett újabb beadványában kijelelti, hogy kész e toronyt megépíteni, ha a főváros az erre szükséges területet ingyen átengedi, ha mindaddig, míg a vállalat tiszta jövedelme a 6 százalékot el nem éri, a felhúzó gép hajtására szükséges vízmennyiséget ingyen adja, ha 25 évre kizárólagos jogot kap a gellérthegyi személyszállításra és végre, ha más szállítási eszköz létesítésére, a mely a Gellérthegyre hatvan méternél nagyobb magasságra vezetne, a főváros engedélyt nem ad. — A képviselőháza pénzügyi bizottsága tegnap az u. n. kisebb tárczák felett folytatott tanácskozással megkezdte az 1891 évi állami költségvetés előirányzatának tárgyalását. — Kint a tetteir. Komócsy József írónak, a közügyek s különösen az irodalom és népnevelés terén kifejtett munkássága elismerésül, ő felsége a Ferencz-József rend lovag-keresztjét adományozta.

== Külföldi hírek. Erzsébet királyné jelenleg Algírban tartózkodik. — A walesi hercege inkognitóban Bécsbe érkezett. — Uj hadügyminiszter Németországban. A „Reichsanzeiger“ Kaltenborn-Stachau tábornoknak hadügyminiszterre kinevezését és ezzel egyidejűleg Verdy du Vernois eddigi miniszternek ez állásától való fölmentését teszi köze. — Milliomos költő. Placsejev orosz költő, ki Pétervárt három év előtt nagy pompával ülte meg 40 éves költői jubileumát, hirtelen milliomos lett. Egy távoli rokona e napokban 2 millió rubelt hagyott rá készpénzben, 4000 deszetyina földet és egy pétervári pompás házat. — A szigorított zardalet miatt Prágában két irgalmas szerzetes és egy oros kilépett a rend kötelekéből. Az illetők 24 esztendeig voltak tagjai az ott hagyott szerzetnek. — A portugái kabinetsválság. A legujabb lisszaboni hírek szerint Martens Ferronak azon kísérlete, hogy kienesztelési kabinet alakítson, megbuisult. A király D'Abren e Susa tábornokot (mérsekelt progressista) bizta meg kiegyezési kabinet alakításával. — Rochefort — mint francia lapok írják — legközelebb kegyelmet kap. — A belga királyt f. hó 17-én várják Berlinbe. — Booth asszony, az „údvadseregnek tábornaga“, Londonban elhunyt.

== Klapka tábornok Ugronról. Klapka tábornok, Komárom hőse védője, ki nagy ünneplés tárgya volt Aradon, egyik hírlapíró előtt megenlékezett a 48-as függ. párt vi-

szályáról is, a többi közt a következőket mondván:

„Nem értem Ugront. Nekünk tágitanunk a szabadság. Nagy szükség van egy ellenőrző párt, mely a kormányt, ha kell, a legerősebb fegyverekkel — mint tette ezt a 14. és 25. paragrafusok tárgyalásakor — visszatartani igyekezzék attól, hogy bármilyen engedélyt is tegyen. Mit akar Ugron? Az ő programját ép oly kevéssé fogják akceptálni, mint a függetlenségi pártét oda fónn. Csak nagy átalakulások idején tesznek engedelményeket, mint tettek 1867-ben. Kár volt a szakadást előidézni a függő pártban, mely hivatva van, hogy a magyarban a lelket fontartsa. Ne tágitson elveitől egy szemernyit sem, mert el kell jönni az ő idejeinek is.“

A közigazgatás átalakítása A közigazgatási reformok teljes életbeléptetése — a „P. H.“ értesülése szerint — öt évet fog igénybe venni. Nem szabad ugyanis megfélemlíteni arról, hogy a múlt évben megjelölt törvényhatósági választások hat évre születtek; a megválasztottak szerzett jogait nem fogják megtagadni. Ha azonban valamely közigazgatási állás megürül, azt már kinevezés útján fogják betölteni úgy, hogy néhány évig kinevezett és választott hivatalnokok vegyest vezessék a közigazgatási teendőket. Az erre vonatkozó törvényjavaslatokat csak a költségvetés letárgyalása után fogják benyújtani. Az általános kinevezés korszakáig a törvényhatóság képe egészen megváltozik. Addigra ugyanis a törvényhatósági bizottság hatáskörét már megosztják a közigazgatási bizottsággal s a kerületi választmányokkal és a közigazgatási bíróságok is átveszik a közigazgatási hatóságok számos teendőit. — A közigazgatási bizottságnak ellenőrző tevékenység lesz a feladata; a tagok jelenléti jegyeket kapnak. A törvényhatósági bizottság jogában áll majd kerületi választmányokat kinevezni, melyek a kerületi első tisztviselő mellett — valószínűleg csak konzultatív hatáskörrel — fognak működni. A főispán történeti címje megmarad; első hivatalnok lesz a municipiumnak, szorosán körülírt tevékenységi körrel; olyan préfekt-féle lesz, míg az alispánnak a sous-préfekt szerepe jut. Az még nincs eldöntve, hogy a közigazgatási bizottság, vagy más hatóság lesz-e a fegyelmi fóruma. A közigazgatási szolgálatban a főújlát különben a kerületi első tisztviselőre fogják helyezni és a legközelebbi minisztertanács épen ennek hatáskörét lesz hivatva tárgyalni.

Damjanich és a hóhér.

As „Aradi vértanúk albuma“ egy idáig egészen ismeretlen és valójában vérfagyasztó adatot közöl Damjanich tábornok utolsó oráiról. E szerint a nagy hősi látatoróna fekvő a síralomházban, október 5-én magához hivatta Traytler Lajos magyar honvédet, ki akkoriban szabadult ki az osztrák fogságból, de még az aradi várban volt; és arra kérte Traytler, hogy vezesse ő hozzá a hóhért, mert beszélni szeretne ezzel az emberrel. Traytler Lajos, ki most is él, így írja le az ezután következő jelenetet:

„Október 6-án reggel 4 órakor megje-

lentem a hóhérral Damjanichnál és az ágytól két lépésre álló két ór között, nagy szivarfüstben találtam a tábornokot. Bemutattam a hóhért, németül. Mire a hős és a bakó között a következő párbeszéd keletkezett, német nyelven:

— Ő a hóhér? Hogy hívják? Hová való? Keze engem ma ki fog végezni. Én Damjanich vagyok.

A hóhér erre valami cseh nevet említett s mondta, hogy Brünbe való. (E sötét-emlékü bakó neve Mayer volt.)

— Egyenesen s mi kivégzésünkre rendelték ide? folytató Damjanich.

— Nem, — a garnizonnal indultam ide.

— Tehát mindenütt magyarokat fog aggatni?

— Azt nem tudom.

— Idejöttében gyakorolta már valahol hivatalát?

— Igen, nem; erre nem válaszolhatok.

— Itt Aradon remekelje ön, nekem csak az a kéréssem, hogy kezeim-lábaim összekötésénél fájdalmat ne okozzon nekem, mert mint látja, a lábom el van törve.

— Lesz gondom rája, meg fogja látni.

— Sie pamshabel! nem fogom én azt látni. De ugy-e igéri, hogy óvatos lesz? Én nyugodtan fogok meghalni.

— Igerem, válaszolt a hóhér.

Erre Damjanich hozzám fordult:

— Mondja meg az aradi, jó hazafias polgároknak utolsó tiszteletemet.

Mikor a vértanúk a vesztőhely felé indultak, a magával jöhetőetlen Damjanichot egy becsületest tiszt két katoná alás akarta a kocsiira emelgetni. Ezt azonban Howiger várparancsnok megtiltotta: végezzék azt csak a hóhérral! Damjanich méltatlankodva taszította el magától a próbélkeket: „Fort, Ihr Henkerknechte!“ és meglátva a hóhért, így szólott hozzá: „Jöjjön ön, hóhér ur!“ Az odajövő hóhérral aztán mint egy ismert barátjának fogta körül a nyakát és ráuehezdedt a kocsiira.

— Jöjjön ide mellém, mondá aztán ismet a hóhérral.

A bakó felült a kocsiira. Damjanich megint megölelte őt: „Ön ma az én legjobb barátom!“

Erre a kocsi a már rájuk várakozó többi nyolcz tábornok felé indult.

A kivégzésnek új, megrendítő adata, hogy Leiningen Westerburg gróf, mikor Póltenberg, Török, Lahner és Knezius már kivégeztettek, letérdelt és feleségének, kitől kegyelemmel biztató levelet kapott, írónál a következő utolsó szavakat írta a terdea: „Négyen függenek már előttem. . . Miundenak vege van. . . Isten veled!“

HELYI HÍREK.

* **Uj regényünk.** Lapunk mai számában „Erdő virága“ cím alatt új regényt kezdünk meg, melyet előre is ajánlunk olvasóink figyelmébe. Szerzője: Vörösmarty Jánoska

k. a. V. Gaál Karolina asszony leánya, szintén tehetséges, emelkedett gondolkodású írónő. E regény közlését még a jelen év folyamán bevégezzük s az új év beköszöntésével egy hosszabb regényt közlünk V. Gaál Karolina asszonynál, kinek lapunkban az év elején közölt, „A lelkész leánya“ cz. regénye általános tetszésben részesült.

* **Polgármesteri jelentés.** Debreczen sz. kir. város közigazgatási bizottsága hétfőn d. u. tartotta rendes havi ülést. A szeptember haváról szóló polgármesteri jelentés által tartoztatott 124 egyén, ezek közül adatait a bíróságnak 17, a többi rendőri uton bűntették meg. Eltoloncoltatott 62 csavargó. Különböző iparágak önálló gyakorolhatására 16 egyén látottat el igazolvánnyal. Munkakönyv 52 drb, ideiglenes igazolvány 1 drb adatott ki. A katonai létszám volt: közös hadsergelei 1313 ember 452 lóval, hováé 1263 ember 353 lóval, együtt: 2576 ember 805 lóval. Mint átvonuló beszállósított 35 törzs, 374 főtiszt, 660 ember 560 lóval. Előfogat adatott 173. Állami adó fejében befizetett a lakosság által 20,160 frt 73/4 kr.; hadmentességi díjból befolyt 302 frt 72 kr.; közmunka-váltásból pedig 1034 frt 80 kr. A községi bírósághoz beérkezett 297 ügy. Ebből elintéztetett 264. A hátralek 33 drb. Végrehajtás foganatosított 50, értesítés pedig 18 esetben. Felelőbeadás beadott 19.

* **25 ik v. vártanui** azok az önkéntesek kik a napokban lefolyt tiszti vizsgán megbüktak és így a 2-ik év szolgálatára is kötelezve vannak. A Nagyváradon levő önkéntesek között 10 önkéntes van, a ki megbükt a tiszti vizsgán. Ezek most 14 napi szabadságot kaptak. Erre az időre hazamentek. A ki akarja, felveheti a czibilruhát és hordhatja, de csak 14 napig. — Azután megint fel kell a mundert venni, megkezdeni a második évet. A zubbony ujján levő sárga zsinórt leveszik és lesznek rendes bakák, de azért a jobbik ismét részt vehetnek az önkéntes iskolában és neki mehetnek a tiszti vizsgának újól.

* **Kossuth Lajos és a fonográf.** Megirtuk már, hogy Kossuth Lajosnál két magyar ember járt Turinban s megkértek a nagy számúzótt, hogy beszéljen bele a fonográfba. Kossuth engedett kérésöknek s az aradi vértanú szobor leleplezése alkalmára gyönyörű beszédet mondott, melyet a fonográf megörökített. Most értesülünk róla, hogy a fonográf Kossuthnál két magyarok egyike debreczeni ember, névszerint Gebauer Károly volt.

* **Színház.** A görög mythologia kedvencz tárgya az operette-iroknak. Alig van a mythológiának olyan része, melyet már föl nem dolgoztak volna. Ilyen mythologiai tárgy operette „Orpheus a pokolban“ (helyesebben „az alvilág-ban“) is, melyhez Offenbach irt fűbemaszó zenét. Ezen operette tegnap előadása minálunk szinte udonság számba ment, mivel már régen nem adták. Az előadást jó felház nézte végig. A darab díszletei igen szepek, a rendezés gondos volt. Különösen sikerült a második felvonás: az Olymp. Az előadás — leszámítva egy kis zavart a 2-dik felvonásban, melyet a var okozott — a jobbik közé tartozott. Általános dicséretet érdemel az összes szereplők díszkrét játéka. Még A n d o r f i (Jupiter) is óvakodott a tuizásoktól. A nézőtérén egész este derült hangulat uralkodott. A közönség oly nagy tetszessel fogadta

regi darabot, hogy jó lesz azt megismételni s 2-ik előadása bizonyára nagyobb közönséget fog vonzani, mint valami kétes értékű udonság. A főbb szerepeket következők játszották: Hadaei (Plutó), Karacs (Orpheus), Hegyesi (Stix John), B. Cservary Ilona (Euridike), Szilasi Iren (Diana), Vertán Anna (Közvélemény), Locsarekné (Juno), Tájkerti Berta (Vénus) s Ellinger Ilona (Capido) Utóbbiak festői koszturnje érdemes a fölemlítésre. Az est sikerebből mindanaiyan kivették részüket. — Még az olyan melleszerepek is, mint pl. Nagy József (Merkur) ügyesen oldották meg feladatukat, nem csoda tehát, ha az összátek ellen alig tehető kifogás.

* **Kassai Farkas Dániel** vezérőrnagy nyugalmába lépven, a helybeli honvéd helyőrség Petrovics Vazul alezredes vezérlete alatt ünnepélyesen búcsúzott el tőle. Farkas Dániel új lakhelyéül Dévát választotta.

* **Kossuth iratai.** A Kossuth Lajos nevű estejét ünneplő társaság gyűjtest indított a Kossuth iratainak befejező részére. A begyűlt előzetési díjakat szerkesztőségünk vette át, magunkra vállalván a megrendelés és a gyűjtés további folytatását. A gyűjtő ívet azonban többre csupán aláírták, de a 3 irtnyi díjat nem fizették le. Miután úgy vagyunk értesülve, hogy Kossuth iratai már sajtó alatt vannak, felkerjük ezen megrendelőket, hogy a 3 irtot tíz nap alatt küldjék be hozzánk, mert a ki ezen összeget a jelzett határidőig be nem küldi, annak részére nem tesszünk megrendelést. A kik Kossuth irataira még előfizetni akarnak, azokat is felkerjük, hogy a megrendeléshez szükséges 3 irtot küldjék be 10 nap alatt hozzánk, hogy a megrendelést együttesen eszközölhessük!

* **Esküvő.** Dr. Medgyaszai Dező, városi arvaszéki elnök, szombatn esküdtök örök hűséget V ir a g h Irma kisaszonynak, V ir a g h Aladár nyiregházai telekközvetelő szép és kedves leányának. A l d a s es boldogság kísérje az ifju pár frigyét!

* **A kertészet előmozdítása.** Nálunk egy a disz- vagy virágkertészet, mint a konyhakertészet támogatására és fejlesztésére eddig állami segélyezes nem adatott. A disz- és konyha-kertészet fejletlensége általános ismert tény. Disznóvényeket úgy, mint nemesebb fajú zöldségféléket és azok magvait is igen nagy mennyiségben importálunk, holott tekintve a mi talaj és éghajlaji viszonyainkat, kivitelünknek kellene lenni. — A földmívelésügyi miniszter a jövő évben az e terén meglévő hatványok orvoslását előkészíteni, a kertészeti ágakat propagálni, az értékesítés módját javítani és tanulmányi ösztönzésekkel szándékozik letesíteni olyanok számára, a kik földön a disznóvény, vagy a konyhakertészet terén magukat tovább képezik.

* **Ujabb reform a pénzeslevelek kezelésénél.** A pénzeslevelek kezelésénél a kereskedelmi miniszter azt a reformot lepteje életbe, hogy ezental a postahivataloknak a pénzeslevelek, nemzetközi értékek, valamint a szállítólevél nélküli értéksomagok fölvetetei alkalmával a hivatalos kelet- és helybeli levél nemcsak a frankójegyeket kell átbitézniki, hanem ezenfelül a helyegzőt teljesen kifogastalan és tisztán olvasható lenyomatát mindenkör meg a címzoldal felő részén, valamely megjelölő tiszta helyen külön is alkalmazniok

A „DEBRECZENI“ TÁRSALGÁS

ERDŐ VIRÁGA.

(Regény két kötetben.)
— Irtá: **Vörösmarty Juliska.** —
(ELSŐ KÖTET).

Soha ilyen forróságot!
— Az országot homokjában kikelne a csibe, ha esetleg ott volna az, mi a csibéhez legfőbb kellék, t. i. a miből a csibe kikelhetne, azaz a tojás.
Lassan, hamiskás mosollyal mondá ezt, miközben dús szőke pillával árnyékolt szemhéj felig bocsátá világs kék szemére, úgy leve a hatást, melyet szavai előidéznek.
Utársai azonban sem az ő gondosaa ápolit, ketfele fesült szakállú ékeskedő arcára nem tekintettek, se csevegeisire nem látszóttak figyelni.
Ez egyáltalán nem zavarta őt, sőt mintegy kötelességszerűen iparkodott a társalgás fonálát tovább szőni; talán szellemesnek akart látszani, vagy mi valószínűbb, saját becses énjét szórakoztatta gondolatának szavakba öntésével.
A másik porköpenybe burkolozva húzódot a hinto szegietébe, mintha mogorva hallgatásból semmi árert sem engedne magát kizavartatni. Muzsaji, a harmadik, eleterős, derült kedélyű s parancsoláshoz szokott ember biztos kezekkel tartá a gyeplőt, míg mellette kocsiáa ült, ura akaratához alkalmazkodva.
— Ez a Plutó megbomlott ma, úgy ficzánkolt, mintha félne, pszt, sss, Harkáj, Czincze, Raró! Érzik a közeliedő vihart, igaz, negy sarkany.
— Te, Muzsaji, ne kergesd hat olyan

bomlottul, csak nem akarsz a mennykövel versenyt nyargalni.

— Sőt inkább, kedves Bomóki barátom, mert ez az egető forróság vihar közeledtére vall és a te ügyvedei tekintelyedet nevelő szakállad meg talánna ázni. Ezért legalább az erdeszhazig akarok jutni.

Egy szelrohám akadályozta a beszélgetés folytatását, hosszan kavargva kergette a port tovább a jó karbaa tartott állami uton, hol a közeli hegyesg bányájából való rozsaszines, titott csillogó jegeczú kődarabok halmaza volt lerakva.

Bomókinak azonban nem tartozott ére nyei koze a hallgatás. Kis varatva dr. Forgódihoz hajolt, mintha gyonyoruseget találna annak haborgatásában.

— Nincs terhere, ha szivarra gyujtok? mert a szel ön felé vihette a füstöt! Egyuttal, feleletet se várva, ragyujtott, s az orvos ezt látva, fölőseges láradtságna tartá a tett kerdesre válaszolni.

Ferkó, a kocsi hallgatott. Figyelemmel kíserte, mint kezdenek zúgni az erdő lombjai, sőt felhők tornyosultak, szürke és vörös színben váltakozva; s a madarak elhallgattak, odabb egy meternél hosszabb, fekete, tenyes kigyó siklott tova, hullámzó mozgásában mesés gyorsaságot lejtve ki.

— Hallod-e, Muzsaji, hiszen már recseg ez a szeker, ingerkedek most már barátjához fordulva, az orvos urnak öszetörök minden csontja, alkalmá nyilánd saját magán operatort hajtani vegre. Tessenek, most majdnem kiestem!

— Majd felkelnel, de miat veszem észre, jól befészkeled magad!
Ujra félbeszakadt a társalgás, ez alkalommal veglegesen, mert a sejtett vihar kitört. Szelzúgás, halkabb, majd erősbüő dörgés halatszott. Itt-ott ag्रेसeges, végre hatalmas tájzatek cikázott. Az úszelő lak melyen hajongtak, mindentelje suhogás taandit, tört

ágak s a szélvihartól földhöz vágott kis madárak heverték az uton.

A lovak prűszögve rohantak, mintha repülének, patkójuk szikrát hányt, söre nyük felborzolodott.

Hirtelen egy mellékutra kanyarodtak be az erdőbe, dús fű nőtte be; nehéz esőcseppektől hajlongó ágak csapódtak a kocsihoz.

De így kellett. A kevésbé járt, de ha marább cselhoz vezető uton az erdeszhazhoz jutnak, meliott a hegyi patak megárad s rohan az uton keresztül.

Csak egy Muzsaji volt képes e négy tüzés, neki szilajodott állatot ily időben, s ilyen uton hajtani. Mély csengésű hangja kihallott a zúgásból, midőa a lovakat szólta, mintha tessenek neki ez igatót hegyi kocsiás.

Mégis k esteek, mire odaértek, hol a patak átut a kocsiuton, már megáradva zuhogott a víz, tettep vadvirágot s szikla törmelékkel ragadva hoojaival.

Partján szakadékok közt gyöngyvirág sokasága és tömött zöld páfranyok rezegtek a szelben.
Egy vadrozsabokor bimbóval telt fűzer ágait bimbálta, mialatt fokokent sötétebb lett, mintha a felhők földre készülének omlani. A lovak már nem egyszer meatek at itt a patakon, mégis most sikertelen volt minden kísérelt s megálltak.

A lovak neki szilajodtak, valamitől féltek, karcu lábuk szilte remegett, fehé hab verődött rajtuk, egy ostersuhogásnál ágaskodtak, de tovább nem mentek.
— Ferkó, ugorjál le, nézd meg, mitől félnek ezek?!
Ferkó engedelmekedett, gyorsan ment a patakhoz és korultekintett, valami fehérő tárgyat pillantott meg a patak szelén, mintegy félíg vízben, rubájánál fogva valami erős ágban felakadva.
Haladéktalanul sietett oda, egy aléit gyermeklánya rolt, szegényes ruhacskaja alig

fedte, arca halvány, kihomlott haja átázva, kis kezével göröcsösen szorította egy vizes korsó törött fulének cserép darabját.

Ferkó felemelte őt és a kocsihoz hozta; az öreg orvos onleleuden vevé le magáról köpenyét s a kis lányra takarta. Bomóki ügyvéd ur pedig megjegyezte:

— A kicsike hólyegcske első megjelenése nem valami ajánlatos!
Ferkó megismogató a lovak nyakát, aztán felugrott s most már pillanatok alatt tul voltak a patakon, csakhamar hátra hagyva az erdőt is, bevágtattak az erdeszhaz tart kapuján.

A lánykát a fiatal erdeszn szobájába helyezték el, elotre hozhattak ugyan, de nem látszott tudomással birai magáról és hangot nem adott.
Az öreg orvos azt állítá, miszerint nincs kizárva a lehetőség, hogy csak az atéit esemény, remüet, ijedelem folytán nemült meg s idővel egy másik rázkódás visszaadhajta beszélő képességet.

Az orvos gyengéd figyelemmel, mondhatni apai gyöngűdséggel gondolt a kis betegre, míg a többiek az erdesz-szobájában pobarrakak.
Csakhamar felhangzott a dal:

„Piros gyöngye tüzből,
Egész minden cséppjéből,
A mig a pohár-an tart
Fel se vesztük a vihart!
A vihart, a vihart, a vihart
Fel se vesszünk a vihart!“

II.
Muzsaji melegnek taláta az erdeszszobát, agra feszült, vere hevesen hullámzótt, kilépett az udvarra, hol egy nagy díofa terjeszté szét lóballat. Olajgazdag, illatos nagy levelei úden fűrdötek az erdőben.
Muzsaji letrét egy kis ágat s tovább seált. A kapunál eldobta s aztán kilépett a szabadba.

kell. Az ezt es a mulasztást es frt rendbirtást ben büntetve. kaptá a minis

* **Aprósá**
A legbö szepen megold sét, mint az a varvég tulajd sával. Az er mondván: — „Ez

— Ez a igérne, (elvé szebben beszél nyaklevest adó — „Ez

Gyer t A mama a ki a család a gyermekszob góba; de mi kad: — Tudu érezhetőbbé

— Mit e Fialat k legujabb festu ha szabad ké arus? Fialat megvettem d rtiert s az o tam.

* **Abaró** s a rossz idő örvendett. A ma d. u. lesz hirdetik ki. — **Virág** vaió használta gyakori. A ch zel vagy czuk zviragot zsef el. Durie agy virágra hgye goti re zenek

nal. A kollig egy kapig névős kamarakál, hogy r aztán sokáig. E virágok lis cska fözlete ritva megtér es t e s z t náljak.

* **Tanu** gyi miniszte tung“ jelenté köriratot inu utóbbi tauu jelentések a bizonyultak. csekvity 12 le golyóváltásra rülest. Bün segédek (szl ből kizarrat csak a minis gadhatók fel az illetékes esetleg elői szigorral jary saigor!

Ugy lá gyalog utra sötetben, me fénye zavart Percze nem sokáig zeledett a r sejtani lehet maian.

— Ne eljőji, mond — Be ide az erde mennék!
— Mo járok, miat punál eldob — A i az okoskrdó kozni, midő

Tobb a dörgés, el elfedtek öke Tal a egy sötet el hegy neven előtt.

Ezen, tól, kis kua tak, felele tőhely, mo képezte a t zagon fitye gyöngyőven fű, Melissza csodagyöke levelű bor ezerjofu, ő kasalma s erejű sövé

kell. Az ezt elmulasztó főlevő közegek 2 frt. a mulasztást elnéző rovatoló közegek pedig 1 frt rendbírsággal lesznek minden esetben büntetve. Ez irányban a postahivatal megkapta a miniszter utasítását.

* Apróságok. — E nyém — tied. A legbölcsebb bírő sem tudta volna olyan szépen megoldani az „enyém — tied” kérdését, mint az a síheder, a ki egy eldobott szivarvég tulajdonjoga fölött hajba kapott társával. Az erősebbik zsebre dugta a leletet, mondván: — „Ez az enyém”: azután a nélkül, hogy igérné, (elvé volt: „minden Demosthenesnél szebben beszél a tett”), a gyengébbnek egy nyaklevest adott e szavakkal: — „Ez meg a tied!”

Gyermekek módás. A mama társaságot fogad. A kis Aladár, a ki a család egyedüli csemetége, unatkozik a gyermekszobában és folyton bejön a társalgóba; de minduntalan kiküldik. Végre kifakad: — Tudod-e mama, hogy már naponta érezhetőbbé válik egy kis testvér hiánya?

Mit érhet hát? Fiatal képiro. Nini, mit látok: az én legújabb festményemet ön vette meg? Ugyan ha szabad kérdeznem, mit kapott érte a műáros? Fiatal ur: Hm! nagyon olcsón kaptam, megvettem tőle egy kis hitványtságot tíz forintért s az ön képét aztán ráadásul kaptam.

* Abaromfi-kiállítás még ma nyitva volt s a rossz idő dacára nagy látogatottságnak örvendett. A beletji jegyek utáni sorshuzás ma d. u. lesz s a biralatok eredményét is ma hirdetik ki.

* Virágfőzelékek. A virágoknak főzelékül való használata nem ritka ugyan, de nem is gyakori. A kínaiak a lilomot megeszik, mézrel vagy cukrozva, de nyálankaságból. A bodzavirág zsemlemorzsával és zsírral készítik el. Durie angol botanikus most a kolligonum virágára figyelmeztet, melyet India északi részén a lakosság rendszeresen eszelel használnak. A kolligonum virágait letörők s legalább egy napig nedves helyen, pinczében vagy hűvos kamrákban tartják. Ott meglátnak anélkül, hogy rojtósa száradásnak indulna. Így aztán sokáig eltarthatni és élesekamarábehető. E virágok lisztes tartalmuk, úgy hogy nem csak főzelékül használják, de megsáritva megtörők, lisztes szatálnak belőle és tésztafele készítésre is felhasználják.

* Tanulók párbaja. A porosz közoktatásiügyi miniszter, mint a „Kölnische Volkszeitung” jelenti, az összes vidéki collegiumokhoz köriratot intézett, a melyben közli, hogy a legutóbbi tanulópárbajról megemlékező híriapi jelentések a hivatalos vizsgálat során igaznak bizonyultak. Ket első osztálybeli tanuló valami csekélység miatt formaszertu pisztolypárbajt vívott 12 lépésnyi távolságról, háromszoros golyóváltásra, de egyik fel sem szenvedett sérülést. Büntetésül a párbajozók, valamint a segítők (szintén tanulók) az illető tanintézetből kizárattak s más magasabb tanintézetbe is csak a miniszter különös beleegyezésével fogadhatók fel. A jövőre nézve utasítja lettek az illetékes alárendelt hatóságok, hogy az esetleg előforduló tanulópárbajoknál hasonló szigorral járjanak el. Naunk is elkélne ilyen szigor!

Ugy látszik ismerte a járást, egy kis gyalog utra meát, egészen biztosan haladt a sötétben, melyet az időnkénti villám vakító fénye zavart meg. Perczre megállt egy százados tölgy alatt, nem sokáig kellett várnia, kis fúrge alak közeledett a ranczkba szedett kacára is sejtani lehetett karcsu derekat s telt időmait.

— Nem hittem, hogy ily viharban is eljőjj, monda szerelmentől reszkető hangon. — Bohó asszonyka te, érted nemcsak ide az erdeszhazba, de a pokolba is elmennék! — Most... de majd mikor én is úgy járok, mint az a letört diólevél, melyet a kapunál eldobtál?

— Mi jut eszedbe, nincs kiálthatatlanabb az okozódo asszonynál, ki látott olyat, gondolkodni, midőn férfiarok ölelnek! — Több nem volt hallható, a vihar zúgása, a dörgés, eluyomta a hangot. Az erdő lombjai elfedtek őket.

Téli a virágzsdag völgyön emelkedett egy sötét erdővel borított hegy, boszorkány-hegy néven volt ismeretes a galyszedegetők előtt.

Ezen, nem messze az elhagyott kőbányától, kis kuanyhó állt, oszlopfái némileg korhadtak, fedele ágakból, belől kis tapaszott farka fölőhely, mohából, szénából halmozott fekhely kepezte a berendezést; több szegről kőcsmadzagon fityegtek különféle csomóban szárított gyogynövények, teafüvek, székfűvirág, kakukkfű, Melissza, Belladonna, földi bodza, Pemeteftű, csodagyökérke, Ciczkaifark, Fagyal, csipkés levelű borogatócska, nagy halmaz hársfávirág, ezerjófű, ökörfarkkóró, utilapu, Bojtorján, farkasalma s jó ég tudja mi mindenféle varázserőjű növény.

(Folyt. köv.)

* Táncvizgalom. A debreczeni csizmadia ipartársulat általános temetkezési egylete sa-ját pénztára javára a Margit-fürdő villanyával világított díszteremben 1890-ik évi október hó 11-kén szombaton zárkörű táncvizgalmat rendez. — Kezdeté 8 órakor. Belepti-dij szemé-lyenként 70 kr. Felülfizetések közzünettel fogadtatnak és hirilapilag nyugtáztatnak. Ételek és italokról a jóhírű vendéglős gondoskodik. Zenesz Zsiga Józsi zenekara. A rendezőség.

* Az öreg és fiatal baromfi megkülön-böztetése. Az öreg tyukok abban különböznek a fiatalabbaktól, hogy sarkantyujuk és pikkelyeik nagyon kemények a lábaikon; csőrük alsó része merev, hajlíthatlan; fésűjük vastag és érdes. A fiatal tyukoknak, különösen jérczéknek alig van még sarkantyujuk, lábaikon a pikkelyek fényesek, czombjuk alsó része puha, sima és üde színű, karmaik gyöngök és élesek. Vén pulykáknak érdes pikkelyeik vannak, talpaik duörörök, karmaik erősek, hossz-szuak; a fiatal pulyka éppen az ellenkező is mertető jelekkel bír. A vén pulyákakast ke-mény, durva pikkelyeiről, s a fejéről leelőg szállangjáról lehet megismerni. A fiatal pulyá-kakaaak nincs ilyen szállangja. A vén ludaknak durva lábaik, erős szárnyaik, erős hajlíthat-lan csőrük, durvább tollaik s vastag szárnyuk van: lábának finom bőrtük van. — A vén kacskákat ugyanazok a jelek különböztetik meg a fiatalokat, melyek a ludakat. A vén galambok lábai vörösek, s hiába keressük tollazatában azokat a finom pehelyszőr to-llakat, melyek a fiatal galambok tollai közt vannak.

* Országos vásár. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Nyir-Bator köz-ségben szept. 11-ére esett országos vásár okt. 16-án tartassék meg.

* Husarak megállapitva s bejelentve 1890-október 8-tól 15-ig. — 34 kr Rác Gy.-nél czepléd-utca 2599 sz. a., csapó-u. 374. sz. a., Bence Józsefnél csapó u. 687. sz. a., Kovács Janosnál csapó u. 327 sz. a. — 36 kr. Rác Gy.-nél csapó u. 358. sz. a., a meszaros tár-saságnál mester u. 3655., csapó u. 240. és 376. könyök u. 574. sz. a., kut u. 2323. sz. a. — 38 kr. Kovács Janosnál csapó 374 sz. a. — 40 kr. Kovács Janosnál a hentes székben és a meszaros társaság 18 székiben. — 42 kr. Ungvári Andrásnál piac 1. székben, czepléd u. 55., dedó u. 125 sz. a. 44 kr. a három izraelita meszaroszekben a piacon. — Jegy-zet: Ungvári András három székben 1 kiló hus nyomaték nélkül 8 krral drágább.

* Valtalkozók figyelmebe. A kassai és munkácsi cs. és kir. katonai elemzési rak-tár felügyelősége, továbbá a temesvári cs. és kir. 7-ik hadtest parancsnoksága a kerületökbe eső állomásokon elhelyezett cs. és kir. közös-hadseregbeli és m. kir. honvéd csapatok ré-szere az 1891-ik évben szükséges keuyér, rozs és zab szállitása, — illetve a kenyérnek kincs-tári lisztből polgári sütők által való elkészít-tetésének biztosítása iránt pályázatot hirdet-ven, erre oly megjegyzéssel hívjuk fel a val-lalkozói önjáratot, miszerint az ide vonatkozó feltételek az alólírott kereskedelmi és iparkamara hivatalában (N. Hatvan utca 1445. sz. a.) a hivatalos órak alatt megtekint-hetők. Debreczen, 1890. okt. 6. A kereskedel-mi és iparkamara.

x Sok évi megfigyelo. — Emésztést gyengesegeknél és étvágyhiánynál, általában minden gyomorbetegséknél, a valódi „Moll-féle seidlitz porok” bizonyultak leg-sikeresebbeknek a többi szerek fölött, minden gyomor erőstök és vérszűrtök közt. Egy doboz ára 1 frt. — Széküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész és cs. kir. udv. szállító által, Bacs, 1. Tuchlauben 9. — A vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll A. készit-ménye kérendő az ó gyári jelvényével és aláírásával.

Muzsák. — Az akadémia hetfőn delután tartotta meg első összes üeset báró Eötvös Loránt elnöklete alatt, a ki melegen üdvözölte az akadémia tagjait. Ezután Berczik Ar-pád olvassa föl Vadnay Karoly reudes leve-lező tag biralati jelentését a Péczely-fele re-genyypályázatról. Majd Szily Kálmán föit-kar a folyó ügyeket terjeszt elő. Jelentést tesz a szatmári Kolcsay-ünnepről s előterjeszti a Kolcsay szobor-bizottság gyűjtővet is. Aradra a verianuk szobrának telepítésére Pulszky Ferencz vezetése alatt küldöttég ment az akadémia képviselői. Jeleni, hogy Kratt-Ebbing tanárnak „törvényeszeki elmekortan-czumi műve, mely az akadémia kiadásában je-lent meg, teljesen elfogyott s több oldalról ke-rik a második kiadás sajtó alá rendezését. Ezután a lejárt pályázatokról tesz jelentést. A Telek-pályázatra 26 szomorú játék érkezett be a föitkari hivatalhoz. A Farkas-Raskó pa-lyázatra 33 nazafias költeményt, a Buoyosky-újert 21 ódat küldtek be. A Poorpályázat (a Domokos-rend története) és a Gorove pa-lyázat a XIV. és XV. századbeli iskolazas története) eredménytelen maradt. Végül a fö-itkár bemutatja az időközben beérkezett es az akadémia kiadásában megjelent könyveket és folyoiratokat. Ezzel az összes üles véget ért. Ekkor az elnök székét Hunfalvy Pál foglalta el s üdvözölvén a jelenlevőket, megnyi-totta az első osztály üesét, melynek tárgya B u d e n z J o z s e f felolvasása volt. Budeuz új adatokat szolgáltat az ómszék szamojed nyelv ismeretéhez. Néhány szamojed népmes-tet mutat be az ómszki szamojed nyelvjár-as-hoz simuló magyar fordításban. Ezután a nyelv hangtanu sajtásait részletezi, majd át-ter a szóképés és mondatszerkezet különössé-

geire. Az érdekes felolvasást a közönség meg-eljenezte. Ezzel az üles véget ért.

Debreczeni élet. A legmodernebb betegség az — ide-gesség. Alig akad társaságbeli asszonyka, a ki egyszer-mászor ne fájlalna az — idegeit. Ezekben a végtelenül finom húrokon vibráló érzések éppen csak attól függnek, hogy mennyi-ben nincs valami bibi a húrok körül. Innen ered a divatos asszony érzéseinek megbízhat-lansága. Ma csupán enyhe érintésre a leg-szenvedélyesebb akkorok rezegnek. Egy lan-gyos szó férfijakról és lelkét lázas, szilaj dallam tölti be, olyan, mint a minőre a baya-dérek forognak eszobtot vadssággal. Holnap a legnagyobb felindulás érzékeltlenül hagyja. A húrok megereszkedtek. Ma az érzések klavia-turáján egy orkán viharzik, holnap pedig ele-gia zokog.

Kár azonban mindig ilyen komolyan venni az idegeket. Sokkal ritkább elhatalma-sodó játékok, mint azt joggal vélhetnők. Sok-kalta több a képzelt ideges asszony, mint a valóságosan az. Gyakorta az idegek csak czinkostársai az affektáczióknak, mely minden-képen divatos akar lenni. De leggyakrabban ürügy, mentesség avagy csalétek.

Ürügy a fürdő-szeison legkedvetlen. ment-ség a duzzogásra, ingerlekenységre, és csal-étek az — engesztelésnél. Oh azok az idegek... azok az idegek! A férjek többit szenvednek általuk, mint ma-guk azok az ideggyöngye asszonykák.

Ismerek egy szép asszonyt, ki folyton sopánkodik idegei miatt. A ferje törzsökös, erőteljes, mint egy gladiator, oly gyöngéd volt a karcsu asszonykához, mint egy szerel-mes pástörfü.

Alig mult el néhány esztendőcske, az asszonyka, ki nem szűnt meg idegeiről panas-zkodni, fölös mertékben elhízott és a ferj, az ó hajókötél idegeivel, karcsu lett derekban mint egy huszar-cadet.

Az asszony névlegesen beteg idegei meg-apasztották. Persze az igazáudi ideges asszonyok, akik nem panaszkodnak nem szörtölőnek, de valódi női beketüressel elhallgatták ezt a mar-tyomságot a — legszánuadobbak.

Hogy nálunk is akadnak ilyen asszonyok, szinte fölösleges mondanunk. — Feljegyzésre méltó azon módszer, melylyel néhány szép szenvedő megszabadulni igyekszik a bajtól. A helyzet, hogy egy ideg c s i l l a p i t ó franczia románál kezükbe naphosszat a kereve-ten lomhalkodnának, a svédgymnasztikához fordulnak.

Trapez, gyűrűhinta, vasgolyóbisok edzik vaskosabbra a túlfuamodott ideghálózatot. Ezek a karsu, áttetsző bőrű asszonykák ma meg talán egy rózsás, pufók babát se tud-nának karjaikon ringatni.

A s a j á t j u k e t bizonyára nem, mert egyiküknek sincs. De a vonaszatika, e hatalmas aczé lozó gyögmód majd csak megédi annyira az asszonykakat, hogy nem hanyatlik le elszibadt karuk a ringatástól.

Nem szivesen mondom el ezt a törté-netket. Ugy szeretem, ha Amor csak hamiskodik, de nem ha garázda.

Pedig az már garázdálkodás, amit a nap-okban mivelt... Addig kerülgetett egy kis-sé könnyüverü menyecskét, addig vakította szép szeméit egy pár szikrázó gyémánt-függö-vel, míg az asszony szebbnek találta gyémán-tokat az erény diadémjénél.

Csak hogy ennek a diadémnek, ennek a megbecsülhetlen kincsnek volt egy örző sár-kánya a — férj. — Ezt kellett valahogyan kijátszani. — Az asszony furfangja pótolta Szent-György lánzsáját.

Egy napon csak annyit mondott fer-jének: — Dragám, holaaptól kezdve tanuik francziául.

A ferj beleegyezett és az asszony szor-galmasan eljárt a franczia órákra. A negyedik lecke után, hála a tanítónó kitünő methodusának, már tudta, mit jelent „en fia seuls”.

S e haladásnak záloga a gyémánt füg-gő már ott ragyogott az ékszerakuttyában. A ferj mit sem sejtve, örvendett az asz-szony tanulékonyaságán, és még akként biz-tatta: — Csak aztán, fiam, ha már pénzembe kerül, ne mulassz el egy órát sem.

Férje vállára hajtotta büns fejét az el-kárhozott asszony, majd homlokon csókolta, ahol már épen csak annyi hely volt, hogy ket kicsiny ajk — elférhettek.

Debr. Színház. Holnap csütörtökön, 1890. okt. hó 9-én, páratlan bérletben: itt másodsor: „A VADORZÓK” Vigjáték 3 felvonásban.

Főszerekesztő: Szinay Gyula. Főfelölös szerkesztő: Kósa Barna. munkatárs: Dr. Bakonyi Samu. Kiadó: Kutasi Imre.

Megérkeztek

A LEGSZEBB

női közimunkák

HIMZŐSELYMEK

terítékek, törülközők, tálczakendők, FUTÓK és CREDENZRUHÁK.

női ruhakelmék, fehér Barchentek, szebbnél-szebb ágyterítők, flanel és utazó pokróczok.

SELYEM ATLASZ PAPLANOK

KARDOS LÁSZLÓ

Bosznay J. és Társa

MUFF, BOA, GALLÉ, Pellerine és Premjeiket.

gyapju kelméiket

Francozia flanellek színházi blou-sokra és mantinókrol

JÓ MOSÓ BARCHENTEK (veles) méterenkint 20 krtól a legfinomabb minőségig.

Téli gyapju (Himalaya) berlini (harasz) és Genillen kendőkben,

Dr. Bük Géza

az összes orvosi tudományok tudora

SZEGÉNYEKNEK INGYEN

Lakása: Czepléd-utca, Ábrahám L. ügyvéd házában 2578. sz. a.

SZABÓ LAJOS FIAI

Divatos női ruhaszövetek,

Szines mosó velezok,

Téli (Himalaya) kendők,

GISSHÜBLER

MATTONI-FELD

„A VADORZÓK”

GISSHÜBLER

Női ruhák már 15 forinttól fölfelé. saját műhelyemben készülve rendelhetők. Vidéki ruharendelésnél. egy jó derék és a ruha hossza elegendő.

PLANK ÁGOST

női divat-üzlete és női szabósága
DEBRECZEN. főter. „Bika” szállodával szemben.

Ajánlja dús választékban a legújabb női ruhaszöveteket, fekete, barna és fekete dívat szöveteket, mosó velezeket, téli töltött- és posztó kendőket fűzőket, harisnyákat, összes dívat ruha díszeket. összes szövő- és rövidárakat és

!! LEGUJABB DISZITETT NŐI KALAPOKAT !!
igen jutányos árak mellett.

Szövet maradékok fél árban arusittatnak

Női szabóságomban,
mely saját vezetésem és nőm kezelése alatt áll, készülnek a legutóbbi dívat után, a legújabb szabásban és a legfinomabb kivitelben, elegáns

UTCZAI NŐI RUHÁK

mantlettek stb. stb.
!! Gyász ruhák 10 óra alatt készülnek !!
és tüzletben megrendelhetők.

SZABÁSZATOMBAN
minden egyes növendék 30 nap alatt a szabást, a legújabb Chablon szerint, elsajátíthatja, ez idő után, saját készülék, bármely ruha-derekat szabhat és azt saját készülék, már is elkészítheti, kezessem mellett.

Szabászatomban növendékek mindennap felvétetnek és beléphetnek, szabászati díj 12 frt 50 kr.

Női szabó kellékek, kőtők, kezyük, Moufok, és prém-díszek.

Eszernyők, Trico-derekak, pamutok, vászon és zephirek.

5 FORINT egy Zóna-sacco

8 FORINT egy felöltő

Mindkettő tiszta gyapjuszövetből és dívatosan készítve. Azokivül legnagyobb választék mindennemű uri- és gyermekruhákban szigorúan szűd szabott árakon, melyek minden darabra fel vannak írva. Továbbá a legdívatosabb angol, francia és brünni gyapjuszövetek dús raktára mérték utáni megrendelésekre.

THEIN ÉS TÁRSA

„ELSŐ HAZAI URI RUHA-CSARNOK”
Budapest, IV., Hatvani-u. 1. sz. (Ferenczikbazára.)
Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

MOLL SEIDLITZ POR

Tavaszi gyógyítás.
Nyári gyógyítás.
Őszi gyógyítás
Téli gyógyítás

Csak akkor valódi, ha minden dobozon a gyár-jegy, egy sas és MOLL A. sokszorosított czégo látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestőajok, gyomorgörccs, nyálk, gyomorégés, székrekedésnél, májgyök, vertolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségeknél. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerárában. MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvételt. 2 doboznál kevesebb nem küldetnek.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Új foglalkozásommal az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer a mindenkorra és szívvelyes „Isten neesse meg”-et mondok érte; ezek a gyomrot jóvá és a főt könnyűvé teszik.

Tisztelettel:
Steinko P. J. lelkész Honnetschlag-ban.

MOLL FÉLE FRANCIA BORSZESZ ES SÓ

Csak akkor valódi, ha minden üveg MOLL A. védjegyét és aláírását viseli.

Bedörzsölésű sikeres használati utasítással 90 kr. o. é. Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerárában és kereskedéseiben.

MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvételt. Két üvegnél kevesebb nem küldetnek.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.

Kitűnő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál.

Mély tisztelettel:
Hornof, lelkész Mionolup-ban

Raktárak Debreczenben: Dr. Rothschnek gyógyszer., Tóth Béla gyógyszer., Sasut-Királyi és Kalenda, Gerébi Fülöp.

1890. évi 5285. sz.

Értesítés.

Az 1890. évi szeptember hó 16-án kelt és a helybeli hírlapban folyó évi szept. hó 22-én közzétett 5285. számú hirdetményben foglalt feltételeknek és az ugyanabban vonatkozott, az élelmezési raktároknál és a honved csapatoknál a hivatalos órák alatt betekinthező és ívekként 4 krajczárért kapható, bérleti feltétel fűzetek határozmányainak fenntartása mellett:

folyó évi október 22-én s 30-án a temesvári katonai élelmezési raktárnál

„ „ 28-án — az aradi „ „ „
„ „ 30-án — a nagyváradi „ „ „

a fentjelölt hirdetményben foglalt élelmi cikkekbeni szükségleteknek az abban megnevezett állomásokra nézve történendő biztosítása végett nyilvános tárgyalás fog tartatni.

Az öt százalékos bánatpénzzel ellátott ajánlatoknak a tárgyalási napok legkésőbb dél-előtti 10 óráig az illető cs. és kir. katonai élelmezési raktárnál kell beérkezniök.

Temesvárott, 1890. évi szept. hó 30-án.

A cs. és kir. 7-ik hadtest hadbiztossága.

Többszörösen kipróbált gyógymód!

Minden idegbetegnek

a legmelegebben ajánlható a 21 kiadásban megjelent fűzet

Weissmann Romántól.

Az idegbetegség, gutaütés és görnyedtség gyógyítása.

Ingyen kapható Rothschnek V Emil gyógytárában Debreczenben.

Elismert orvosok bizonyítványai!

Meghívás.

a Betéti társaság Dirnfeld testvéreknél alakult

sorsjegy alkalmi társaságba való belépésre, mely különböző az oszt-rák és magyar bélyeggel ellátott sorsjegyekből áll. A társaság tartalma alatt a Főnyeremények összege

millió forint

Igen kedvező csoportosítás. Kitűnő, nyeresemény kilátások. Havi befizetés csak 2 frt 50 kr.

Ügynökök a legelőnyös ebb feltételek mellett alkalmaztatnak. Ajánlatok intézendők

Betéti társaság Dirnfeld testvérekhez
Budapest Fűrdő u. 4. sz.

Kunz József és Társa

BUDAPEST. DEBRECZEN. N-VARAD.

Szönyege k,

FÜGGÖNYÖK, BUTORKELMÉK, ágy- és asztalterítők, Flanell takarók, Paplanok, madráczok és valódi Jaeger alsó ruhákkal

dús felszerelt raktárakat a n. érdemi közönség szíves figyelmébe ajánlják.

7844.
1290.

Hirdetmény.

A bizottsági közgyűlés 95559. 889. b. k. gy. szám alatt kelt határozattal a hortobágyi legelő tul a hidon való részének téli legelőül leendő kiadását elrendelvé, ezennel közhíré tétetik, miszerint a hortobágyi legelő tul a hidon része f. 1890-ik év november hó 1-től jövő 1891-ik év február hó 1-ig juhok számára téli legelőül helybelieknek a f. év nyarán a jub-járáson legelőtett juhaiktól darabonként fizetendő 10 kr., vidékieknek pedig 15 kr-ért kiadatik; mire nézve értesítettik a jószág-tartó gazda-közönség, hogy legelőtés végett, kihajtani szándékolt juhai számára, az alapítványi pénztárnál f. hó 4-ikétől kezdve a legelőbér előleges lefizetése mellett hajtó czédulát váltson, mivel ugy a hajtó czédula nélkül juhaikat kihajtok, valamint a bejelentett számú juhoknál többet hajtok, a legelőtési szabályrendelet értelmében fognak büntettetni, megjegyztetvén, hogy a hajtóczédulák kihajtáskor a mátai biztosnak bemutatandók.

Kelt Debreezen, 1890. október 2.

A városi tanács.

1890.

Kiállítás

Helyben és pól

Egy évre

Megyéd évre

Egyes sz

A lap szellemi red

len közönség: 18

stom, 1884. az

has. — a szerkes

mentre k

Művészetek

KUTABI

szomszédok

szomszédok

A

(*) M

d és ué e

amenyiben

vidékre, sőt

sára sem leh

pant fontos

közvetlen k

vnl a k o

Ok nél

gon. — Lás

hogy a mik

erőltetve, s

az anyagi es

valótlan —

erő hiányb

meg az a t

zon a rendez

küi, hogy

volna: — a

apasságot, s

tehat term

erejét meg

érdekében,

Karthagine

Tadni

eddig kizar

van az or

kell, hogy

tében, a

Nánás, Dor

községek

gyűlési ké

ellenzék jel

séggel g

mert pl. S

számmal o

kormány-k

a legutóbb

tok óriás

szolgáltat

is, hogy a

ellenzéki z

meg, hogy

rail, — eg

eltekintve,

záslótól e

csi szerke

rost a

dástól,

hatalom a

hessék.

»Ado

tégy; e

gyakran, e

lene, érvén

A k

sen szanít

safaromat

a kere

„s a nel

„matokat.

Hisz

getlenségi

stivni, s

len szolg

kvinni, k

illusióban

belnek, a

kivől mi t

a kik rág

és a szög

nairáguk

hogy min

Mon

lalásanak

mélyes in

mai is, m

szólani;

vizsgálat

rendkívül

Az

érdeklődé

rától ig

mert min

fótystrise

a kiküld